

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut,
Ilageeqarnermullu Aqutsisoqarfik
Styrelsen for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke**

Ilisimatuut paasissutissiinerat
Forskningsenheden informerer

Nummer 2 – august 2009

Nyhedsbrevet udsendes fra Styrelsen for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

Nyhedsbrevet viderebringer informationer om emner, der er forskningsrelevante, såsom informationer om forskerseminar, netværksaktiviteter, uddannelses- og kompetenceopbyggende aktiviteter, samarbejdsrelationer, fondsmidler m.v.

Nyhedsbrevet formidler først og fremmest informationer om materiale, der bliver kendt for Forskningsenheden, især fra institutioner, organisationer og myndigheder i Grønland og Danmark, de nordiske, europæiske og arktiske lande.

Redaktionen opfordrer alle til at bidrage med forskningsrelevante informationer, der kan have interesse for andre institutioner og enkeltpersoner med forskningsinteresser. Informationer om artikler, tidsskrifter og bøger bringes også, evt. med en kort omtale.

Henvendelse til Forskningskoordinator Lone Nukaaraq Møller, tel. 34 66 26, email lnmo@gh.gl.

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Aqutsisoqarfiup nutaarsiassaq nassiuppaa.

Sammisat ilisimatusarnermut tunngassuteqartut pillugit paasissutissat nutaarsiassami ingerlateqqinneqarput, soorlu ilisimatusartut isumasioqatigiinnerat pillugu paasissutissat, attaveqatigiit suliaat, ilinniartitaanermik piginnaasatigullu ineriartortitsinermik ingerlatat, suleqatigiinnermut tunngassuteqartut, aningaasaliissutit il.il.

Atortussat ilisimatuunit ilisimaneqalersut pillugit siullertut paasissutissiinerusok nutaarsiassami saqqummiunneqarpoq, pingaartumik suliffeqarfinnit, Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu kattuffnnit oqartussaqaqfinnillu, nunanit avannarlernit, europami issittunilu nunanit.

Ilisimatusarnermut tunngassuteqartut paasissutissat suliffeqarfinnut allanut inunnillu ataasiakkaanut ilisimatusarnermik soqutigisalinnut soqutiginarsinnaasunik kikkut tamarmik tunniussaqaqtarnissaannut peqataaqullugit aqqqissuisoqarfik kaammattuivoq. Ilanngutassiat, atuagassiat atua-kkallu pillugit paasissutissat, naatsumik oqaaser-talernerqarsinnaapput.

Saaffiginniffissaq, Ilisimatusarnermi ataqatigiis-saarisoq Lone Nukaaraq Møller, oqa. 34 66 26, email lnmo@gh.gl.

Aaqqissuisoqarfik/Redaktion:
Forskningskoordinator Lone Nukaaraq Møller
Forskningskoordinator Najaaraq Paniula
Forskningsenheden
Styrelsen for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke,
Postboks 2221,
3900 Nuuk

Nyt fra Forskningsenheden

Medlem af Naalakkersuisut Mimi Karlsen

Forskningsenheden vil benytte lejligheden til at lykønske det nye medlem af Naalakkersuisut for forskning Mimi Karlsen. Vi ser frem til et frugtbart samarbejde om forskningsområdet. Vi vil også sige tak til det afgående medlem af Naalakkersuisut Tommy Marø for hans interesse for området.

Memorandum of Understanding

Den 24. juni 2009 blev der i Brussels underskrevet en "Memorandum of Understanding (MOU) of a European Polar Framework". Den blev underskrevet af alle samarbejdspartnere i forbindelse med et European Polar Summit i Bruxelles.

Tilbage i 2004 blev forskningsenheden opfordret til at indgå i udviklingen af et European Polar Consortium (EPC) af European Polar Board. Hensigten var at kunne søge bevillinger ved EU's 6. rammeprogram gennem ERA-NET-scheme. Det daværende Landsstyremedlem Henriette Rasmussen accepterede en samarbejdsaftale på 5 år.

Under EPC projekter var der tre repræsentanter i følgende grupper: 1. EPC - Strategic Management Board, Tom Greffenberg, 2. EPC - Science Advisory Council, Daniel Thorleifsen. 3. EPC - Epicom meeting, Najaraq Paniula. Samarbejdet blev afsluttet i foråret 2009, og mundede ud i en European Polar Framework MOU V6. Dokumentet er ikke lovbindende, men er en generel erklæring af samarbejdsaftale, som revurderes hver 3. år.

Arctic Science Summit Week 2010

I forbindelse med forberedelserne til den kommende konference Arctic Science Summit Week i 2010 er der nedsat en lokal komite. Komiteen består af Daniel Thorleifsen (Grønlands Nationalmuseum & Arkiv), Carl Christian Olsen (Sprogsekretariatet), Helle Siegsted (Grønlands Naturinstitut) foruden Najaaraq Paniula og Lone N. Møller fra Forskningsenheden. Gruppen har til opgave at planlægge sideaktiviteter til ASSW2010. Læs mere om konferencen på www.assw2010.org.

Ilisimatusarnermut Immikkoortortamit nutaarsiassat

Naalakkersuisunut ilaasortaq Mimi Karlsen

Ilisimatusarnermut Immikkoortortap manna iluatsillugu Ilisimatusarnermut Naalakkersuisoq nutaaq Mimi Karlsen pilluaqquaa. Ilisimatusarnermut tunngasut pillugit suleqatigiinnissamut angusaqarfiulluartumut qilanaarpugut. Aamma Naalakkersuisunut ilaasortamut tunuartumut Tommy Marømut suliassaqarfimmut soqutiginninneranut qujavugut.

Memorandum of Understanding

Ulloq 24. juni 2009 Brusselsimi atsiorneqarpoq "Memorandum of Understanding (MOU) of a European Polar Framework". Bruxellesimi European Polar Summitimut atatillugu suleqatigisanit tamanit atsiorneqarpoq.

European Polar Boardip ataani European Polar Consortiumip (EPC) ineriartortinneqarinnissaanut ilisimatusarnermut immikkoortortaq suleqataaqullugu 2004-mi kaammattorneqarpoq. ERA-NET-scheme aqutigalugu EU-p tunngavissanik arfinilissanik pilersarusiornerani aningaasaliissutinik qinnuteqarsinnaanissaq siunertarineqarpoq. Naalakkersuisunut ilaasortaasimasoq Henriette Rasmussen ukiuni tallimani atuuttussamik suleqatigiinnissamik isumaqatigiisummik akuersissuteqarpoq.

EPC-mi suliniutit ataanni suleqatigiinni makkuusuni aallartitat pingasuupput: 1. EPC - Strategic Management Board, Tom Greffenberg, 2. EPC - Science Advisory Council, Daniel Thorleifsen. 3. EPC - Epicom meeting, Najaraq Paniula. Suleqatigiinneq 2009-mi upernaakkut naammassineqarpoq, tamatumalu kingunerlugu European Polar Framework MOU V6. Uppernarsaat inatsisitigut pituttuisuunngilaq suleqatigiinnissamulli nalinginnaasumik uppenarsaataalluni ukiut pingasunngorneri tamaasa nalilersorneqartarpoq.

Arctic Science Summit Week 2010

Arctic Science Summit Weekip 2010-mi ataatsimeersuarnissaata piareersarneqarneranut atatillugu najukkami ataatsimiitamik pilersitsisoqarpoq. Ataatsimiitamiipput Daniel Thorleifsen (Nunatta Katersugaasivia Toqqorsivialu), Carl Christian Olsen (Oqaasileriffik), Helle Siegstad (Pinngortitaleriffik) aammattaaq Najaaraq Paniula aammalu Lone N. Møller Ilisimatusarnermut Immikkoortortameersut. Suleqatigiissitap suliassaraa ASSW2010-p saniatigut ingerlatassanik pilersarusiornissaq. Ataatsimeersuarneq pillugu aamma uaniittut atuakkit www.assw2010.org.

Fælles procedurer ved ansøgninger

Forskningsenheden har igangsat et arbejde om at fastlægge en fælles procedure ved sagsbehandling af ansøgninger til forskning, ekspeditioner, togter m.fl. i Grønlands Selvstyre. Gruppen vil sikre, at alle relevante afdelinger får mulighed for at indgive høringsvar til ansøgninger samt at sagsbehandlingen kommer til at ske optimalt. Derudover er det planlagt, at alle forskningsresultater (rapporter, afhandlinger m.v.) indsendes til Forskningsenheden med det formål at på et tidspunkt oprette et forskningsbibliotek i samarbejde med Ilimmarfik, så forskningsresultater fra Grønland bliver tilgængelige for offentligheden, hvorved viden om Grønland kan bruges fremadrettet.

Summit Camp

Som del af Joint Committee samarbejdet blev der i juli afholdt den tredje studietur til Summit Camp. Joint Committee samarbejdet bygger på lgaliku aftalen, og har til formål at fremme og styrke samarbejdet mellem Grønland og USA bl.a. på forsknings-, miljø-, teknologi- og uddannelsesområdet.

To grønlandske studerende og deres lærer fra Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik deltog sammen med elever og lærere fra USA og Danmark i studieturen til forskningsstationen Summit Camp, som ligger på indlandsisen. Studieturen blev gennemført sammen med National Science Foundation inden for rammerne af Joint Committee samarbejdet.

På Summit Camp foretager forskere fra hele verden iskerneboringer bl.a. for bedre at kunne forudsige klimaændringer. Formålet med opholdet var at give de studerende indsigt i den forskning, der foregår på isen, og de fik mulighed for både at observere og deltage i forskningen.

Dette nyhedsbrev kommer til at stå i klimaets tegn med beskrivelser af Klimaforskningscenteret og Klima- og Energikontoret i Grønlands Selvstyre samt om klimakonferencer og –midler.

God læselyst...

Qinnuteqartoqartillugu ataatsimut periaasissat

Namminersorlutik Oqartussani ilisimatusarnissamut, ilisimasassarsiornissamut umiartornillu sivisuusmik angalanissanut il.il. qinnuteqaatinik suliarinnittarnermi ataatsimut periaasissamik aalajangersaaniarluni suliaq ilisimatusarnermut Immikkoortortap aallartippaa. Qinnuteqaatit tusarniaasutitigineqarneranni akissuteqarnissamut immikkoortortat susassaqtartut tamarmik akissuteqarnissaminut periarfissinneqarnissaat kiisalu sulianik ingerlatsinerup sapinngisamik pitsaanerpaamik ingerlanneqarnissaa suleqatigiit qulakkearniarpaat. Tamatuma saniatigut ilisimatusarnermi angusat tamarmik (nalunaarusiat, ilisimatusar-nikkut allaatigisat il.il.) ilisimatusarnermut Immikkoortortamut tamarmik nassiuunneqartassasut pilersaarutigineqarpoq, tamatumani Ilimmarfik suleqatigalugu ilisimatusarnermut atuagaateqarfimmik piffissap ilaani pilersitsinissaq siunertaralugu, taamaalilluni Kalaallit Nunaat pillugu ilisimasat siunissami atorneqarsinnaaqqullugit.

Summit Camp

Joint Committeemi suleqatigiinnerup ilaatut julip qaammataani paasisassarsiorniluni pingajussaani Summit Campimukartoqarpoq. Igalikumi isumaqatigiissut Joint Committeemi suleqatigiinnermut tunngavigneqarpoq aammalu ilaatigut ilisimatusarnermut, avatangiisut, teknologimut ilinniartitaanermullu tunngasutitigut Kalaallit Nunaa-ta USA-llu suleqatigiinnerata siuarsarneqarnissaa nukittorsarneqarnissaalu anguniarneqarluni.

Summit Campimut sermersuarmi ilisimatusarfiusumut ilinniartut ilinniartitsisullu USA-meersut Danmarkimeersullu peqatigalugit kalaallit ilinniagaqtartut marluk ilinniartitsisuallu Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfimmeersut paasisassarsiornilutik peqataapput. Joint Committeemi suleqatigiinnermi tunngavissarititaasut iluanni National Science Foundation peqatigalugu paasisassarsiorniluni angalaneq ingerlanneqarpoq.

Summit Campimi ilisimatusartut nunarsuarmit tamaneersut ilaatigut silap pissusaata allanngoriartornera siumut naatsorsornerusinnaarlugu sermersuarmi itisuumut qilleripput. Sermersuarmi ilisimatusarneq pillugu ilinniagaqtartut paasisimasaqalernissaat aammalu ilisimatusarnermut malinnaanissamut peqataanissamullu periarfissinneqarnissaat takuniaaneranni siunertarineqarpoq.

Nutaarsiassatut allakkat uku silap pissusaanut tunngassuteqarput, tamatumani silap pissusaanik ilisimatusarnermut qitiusoqarfik aammalu Namminersorlutik Oqartussani Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffik kiisalu silap pissusaa pillugu ataatsimeersuarnerit aningaasaliissutaasartullu pillugit allaaserinnittoqarluni.

Atuarluarisi...

Klima

Klimaforskningscenteret

Nuuk har netop fået sit eget Klima-forskningscenter. Pr. 1. maj 2009 blev Søren Rysgaard ansat som Centerleder. Dets engelske navn er: Greenland Climate Research Centre – Nature, society & Technology.

Målsætningen for Klimaforskningscenteret er at blive det førende internationale center for studier af klimænderinger og deres effekt på arktiske økosystemer, samfund og infrastruktur. Fokus vil ligge på klimænderingernes forventede indflydelse på de arktiske marine, limniske og terrestriske miljøer og på det grønlandske samfund.

De fysiske rammer for Klimaforskningscenteret vil blive etableret ved Pinngortitaleriffik og Ilisimatusarfik. I løbet af sommeren og efteråret vil der blive ansat en administrativ medarbejder samt en professor/seniorforsker indenfor samfundsvidenskab. Det forventes, at centeret er fuldt etableret til oktober 2010.

Klima- og Energikontoret

Klima- og Energikontoret blev oprettet 1. oktober 2008, da klima- og energiområdet blev samlet for at styrke Naalakkersuisuts fokus på klimaområdet. Ressortmæssigt hører klima- og energiområdet under Naalakkersuisuts område for Boliger, Infrastruktur og Trafik. Dog sorterer klimaforhandlingerne og det internationale samarbejde i relation til klimaforandringerne under Landsstyreformandens departement. Klima- og Energikontoret er organisatorisk placeret i Klima- og Infrastrukturstyrelsen.

Klima- og Energikontoret varetager analyse, udviklingsopgaver og administration på klima- og energiområdet. Ressortmæssigt hører Nukissiorfiit og KNI A/S's energidivision Polaroil under Klima- og Energikontoret, som varetager kontakten til selskaberne. Derudover arbejder kontoret med at fremme energibesparende tiltag, brugen af vedvarende energi og udvikling af energiforsyningen, herunder etablering af nye vandkraftværker.

Silap pissusaa

Silap pissusaanik ilisimatusarnermut qitiusoqarfik

Nuuk silap pissusaanik ilisimatusarnermut qitiusoqarfittaaqqammerpoq. Søren Rysgaard 1. maj 2009-mi qitiusoqarfimmi aqutsitut atorfinitsinneqarpoq. Tuluttut taaguutaa tassaavoq: Greenland Climate Research Centre – Nature, society & Technology.

Silap pissusaanik ilisimatusarnermut qitiusoqarfiup anguniagaraa silap pissusaata allanngoriartornerata misissorneqarnerani aammalu silap pissusaata allanngoriartornerata issittumi uumassusillit ataqatigiinnerannut, inuiaqatigiinnut ataveqarnikkullu sunniutaanik misissuinermut nunat tamalaat qitiusoqarfiattut siuttut inissisimalernissaq. Silap pissusaata allanngoriartornerata issittup imartaanut, tatsinut nunamullu aamma kaallanut inuiaqatigiinnut sunniutissaattut naatsorsuutigineqartut pinerullugit aallunneqassapput.

Silap pissusaanik ilisimatusarnermut qitiusoqarfiup initassai Pinngortitaleriffimmi Ilisimatusarfimmi pilersinneqassapput. Aasap ingerlanerani allaffissornikkut sulisumik kiisalu inuiaqatigiinnik ilisimatusarnerup iluani professorimik/ilisimatusarnermik immikkut ilisimasalimmik atorfinitsitsisoqassaaq. Qitiusoqarfik 2010-mi oktoberimi tamakkiisumik pilersinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffik

Naalakkersuisut silap pissusaanut tunngasunik aallussinerat nukittorsarniarlugu silap pissusaanut nukissiuuteqarnermullu tunngasut kattunneqarmata Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffik 1. oktober 2008-mi pilersinneqarpoq. Qartussaaffimmut atatillugu silap pissusaanut nukissiuuteqarnermullu tunngasut Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniipput. Taamaattorli silap pissusaa pillugu isumaqatigiinniarnit silallu pissusaata allanngoriartornera pillugu nunat tamalaat suleqatigiinnerannut tunngasut Naalakkersuisut Siulittaasuata naalakkersuisoqarfiata ataaniipput. Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffik aaqquissuussannikkut Silap pissusaanut Attaveqarnermullu Aqutsisoqarfimmi inissisimavoq.

Silap pissusaanut nukissiuuteqarnermullu tunngasuni misissueqqissaarineq, ineriartortitsinermi suliasat aqutsinerlu Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffiup isumagisarai. Nukissiorfiit aammalu KNI A/S-ip nukissiuuteqarnermut immikkoortortaa Silap pissusaanut nukissiuuteqarnermullu allaffimmut atapput, taassuma selskabinut attaveqarneq isumagisaralugu. Tamatuma saniatigut allaffiup suliai tassaapput nukissiuutiniq atuinermi sipaaruteqarnissamut suliniutiniq siuarsaaneq, nukissiuutiniq atavartuninik atuneq aammalu innaallagissamik pilersuinermik ineriartortitsineq, tassunga ilanngulugit erngup nukinganik innaallagissiorfinnik nutaanik pilersitsiortornerit.

På klimaområdet varetager kontoret udarbejdelse af klimastrategier ift. reduktion af CO₂ og tilpasning til klimaændringer, indrapporteringer af drivhusgasemissioner mv. til FN og koordinering af deltagelsen i COP15. I samarbejde med Landsstyreformandens Departement står Klima- og Energikontoret for forhandlingerne med Danmark frem imod en ny, international klimaaftale. Læs mere om andre projekter på http://unfccc.int/national_reports/items/1408.php (UNFCCC site), hvor indrapporteringerne offentliggøres.

Pt. arbejder Klima- og Energikontoret med at færdiggøre en reduktionsstrategi, der kaster lys over potentialer for reduktion af udledning af drivhusgasser. Reduktionsstrategien skal belyse, hvilke tiltag der kan gøres her og nu for at reducere udledningen af drivhusgasser samt tegne et billede af omkostningerne herved.

Fremadrettet arbejdes der på en tilpasningsstrategi, der med udgangspunkt i forskningens beskrivelse af sandsynlige scenarier for klimaforandringer i Grønland skal beskrive, hvilke tiltag der kan gøres for at tilpasse samfundet til klimaforandringerne. Klimaforskningscentret i Nuuk forventes at blive en væsentlig aktør i dette arbejde.

Desuden deltager Klima- og Energikontoret i forberedelserne af klimakonferencen COP15. Grønland deltager i klimakonferencen og præsenterer en side-event "In the Eye of Climate Change" på Nordatlantens Brygge. Desuden har Klima- og Energikontoret bidraget til udgivelsen af hjemmesiden www.climategreenland.gl, der beskriver konsekvenserne af klimaforandringer for mennesker og dyr i Arktis.

Nye projekter

FP7 netværk i Grønland af Jan Mørch Pedersen

Grønlands Turist og Erhvervsråd (GTE) har siden 2007 været nationalt kontaktpunkt for EU's regionalprogram "Northern Periphery Programme". I samme periode har GTE haft til opgave at informere om de øvrige EU programmer, som grønlandske aktører og interessenter har adgang til.

Silap pissusaanut tunngasunik allaffiup isumagisarai CO₂-mik aniatitsinerup annikillissarnissaa eqqarsaatigalugu iliuusissanik suliarinnittarneq aammalu silaannaap allanngoriartorneranut naleqqussarneq, gassit silaannarmik kissatsikkiartortitsisut annertussusiisa nalunaarsorneqartarneri il.il. pillugit Naalagaaffinnut Peqatigiinnut nalunaarsiortarnerit aammalu COP15-imi peqataasarnermik ataqatigiissaarineq. Naalakkersuisut Siulittaasuata naalakkersuisoqarfia suleqatigalugu silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummik, nunat tamalaat silap pissusaanut isumaqatigiissutaannik nutaamik Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffiup Danmarkimik isumaqatigiinniarneq ingerlataaraa. Suliniut allat uani atuarneqarsinnaapput http://unfccc.int/national_reports/items/1408.php (UNFCCC site), tassani nalunaarsiat tamanut saqqummiunneqartarput.

Aniatitat silaannaap kissatsikkiartorneranut pissutaasut annikillissarnissannut periarfissat qu-laajarniarlugit aniatitanut atatillugu periusissaq Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffiup maanna naammassiniarlugu sulissutigaa. Aniatitat silaannaap kissatsikkiartorneranut pissutaasut annikillissinniarlugit suliniutit sorliit maannakkut ingerlanneqarsinnaanersut aniatitanut atatillugu periusissakkut nassuiaatigineqassapput kiisalu taakku aqutugalugit tamatumunnga aningaasartuutit takussutissiortoqassalluni.

Siunissaq isigalugu naleqqussaannermut periusiortoqarpoq, Kalaallit Nunaanni silap pissusaata allanngoriartornerata kingunerisinnaasaanik ilisimatusartut nassuiaataat aallaavigalugit silap pissusaata allanngoriartorneranut inuiaqatigiit naleqqussarniarlugit suliniutit suut ingerlanneqarsinnaanerinik allaaserinnittoqassalluni. Nuummi silap pissusaanik ilisimatusarnermut qitiusoqarfiup sulihammi tamatumani pingaarutilinnik ingerlatsinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Aammattaaq silap pissusaa pillugu ataatsimeersuarnissap COP15-ip piareersarneqarnerani Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffik peqataavoq. Silap pissusaa pillugu ataatsimeersuarnermi Kalaallit Nunaat peqataassaaq, tamatumani Nordatlantens Bryggemi saqqummiussallugu "In the Eye of Climate Change". Kiisalu internetimi nittartakkap www.climategreenland.gl-ip pilersinneqarnerani Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffik tapeeqataavoq, tassani silap pissusaata allanngornerata Issittumi inunntu uumassusilinnullu kingunerisai allaaserineqarlutik.

Suliniutit nutaat

Kalaallit Nunaanni attaveqaat FP7 Jan Mørch Pedersenimit

EU-p nunap immikkoortuinut suliniutaanut "Northern Periphery Programme"-mut Kalaallit Nunaanni Takornariartitsinermut Inuusutissarsionermullu Siunnersuisoqatigiit (GTE) 2007-imiilli nunanut tamalaanut attaveqaataavoq. Piffissami aamma tassani EU-p suliniutai kalaallinit ingerlatsisunit soqutiginnittunillu iserfigineqarsinnaasut paasissutissiissutigissallugit GTE-p suliassaraa.

Ét af disse programmer er EU's syvende rammeprogram for forskning – også kendt som FP7. Programmet støtter forskning og udvikling af ny højteknologi med 380 milliarder kroner og dækker over en række underprogrammer, der meget vel kan vise at være interessante for en række institutioner, organisationer og virksomheder i Grønland. En ikke udtømmende liste over mulige projektsamarbejder kunne være indenfor: Telemedicin, miljømedicin, infektionsmedicin, vedvarende energi, energibesparende bygningskonstruktion, affaldshåndtering, informations- og kommunikationsteknologi, samfundsøkonomiske studier, arbejdsmarkedsforskning, fremtidsstudier, miljø- og klimaændringer m.v.

Grønland har før haft deltagere med i EU's forskningsprogrammer, men mulighederne i programmet er ikke alment kendt i Grønland, ligesom det er indtrykket, at potentielle udenlandske partnere ikke er bekendt med grønlandske interessenters ret til at indgå i FP7 partnerskaber.

På den baggrund har GTE nu taget initiativ til at skabe et FP7 netværk i Grønland, på tværs af faggrene og med deltagelse af det samlede forskningsmiljø i Grønland. Der er allerede taget kontakt til relevante organisationer, og en række møder har været afholdt, hvor GTE har præsenteret ideen. Vi er glade for at kunne konstatere, at der udelukkende har været positive tilkendegivelser omkring netværket og at der er stor opbakning bag initiativet. Der planlægges en række initiativer for 2010; blandt andet afholdes kurser i Nuuk, dels med oplæg og introduktion til FP7, dels med en decideret praktisk indførelse i, hvad det vil sige at være deltager i et FP7 projekt

Det er håbet, at vi med netværket vil kunne skabe en forankring af viden omkring FP7 (og på længere sigt andre internationale programmer), der ikke er så personbestemt som det er tilfældet i dag. Med andre ord, skulle vi gerne gennem netværket være i stand til at akkumulere viden og beholde denne viden i Grønland og ikke som det desværre ofte er tilfældet i dag, være afhængig af ildsjæle, der bringer deres viden med sig, når de forlader Grønland.

Suliniut taakku ilaat ataaseq tassaavoq EU-p ilisimatusarnermut suliniutaasa arfineq marlussaata – aamma FP7-imik taaneqartartoq. Suliniutikkut teknologiip ilisimatusarnermik tunngavillip nutaap ilisimatusaatigineqarnera ineriartortinneqarneralu 380 milliarder kr.-inik tapiissuteqartoqartarpoq, suliniummilu suliniutit attuumassuteqartut arlallit ilaatinneqarput Kalaallit Nunaanni ilinniartinnut, kattuffinnut suliffeqarfinnullu arlalinnut soqutiginaateqarluarsinnaasut. Suliniutitigut suleqatigiiffigineqarsinnaasut tamakkiisumik nalunaarsorneqanngitsut makkuusinnaapput: Isiginnaarut atorlugu ungasianit nakorsiartitsineq (Telemedicin), avatangiisinit peqqisutsikkut sunnerneqartarneq (miljømedicin), tunillaassuuttunut nakorsaatiit, nukissiuutit ataavartut, nukissiuutinik sipaarutaa-sumik illunik ilusilersuineq, eqqagassalinerneq, paasissutissiisarnermut attaveqarnermullu teknologii, inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik ilisimasa-sarsiornerit, suliffeqarnermik ilisimatusarner, siunissaq pillugu ilisimasaarsiornerit, avatangiisit silallu pissusaata allanngoriartorneri il.il.

EU-p ilisimatusarnikkut suliniutaani Kalaallit Nunaat siusinnerusukkut peqataatitaqartarpoq, suliniutinili periarfissat Kalaallit Nunaanni nalinginnaasumik ilisimaneqanngillat, soorluttaaq nunani allani suleqatigineqarsinnaasut Kalaallit soqutiginnittut FP7-imi suleqatigiinnerni peqataasinnaatitaanerit ilisimasaqarfingngikkaat.

Tamanna tunngavagalugu Kalaallit Nunaanni suliat akimorlugit FP7 naapertorlugu attaveqatigiiffimmik aammalu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermik ingerlataqartunit tamanit peqataaffigineqartumik pilersitsinissaq GTE-p maanna aallarnerpaa. Suliniaqatigiiffiit susassaartut attaveqarfigineqareerput aammalu arlaleriarluni ataatsimiittoqareerpoq, tamatumani isumassarsiaq GTE-mit saqqummiunneqartarluni. Nuannaarutigalugu oqaatigisinnaavarput attaveqaat pillugu oqariartuutit pitsaasuinnaammata aammalu suliniut annertuumik tapersersorneqarmat. 2010-mi suliniut arlallit pilersaarutigineqarput; asser-suutigalugu Nuummi pikkorissartitsinerit ingerlanneqassapput, ilaatigut saqqummiussisoqartassalluni aammalu FP7-mik ilisarititsisoqartassalluni, ilaatigullu FP7-imi suliniummi peqataaneq suunersoq pillugu aalajangersimasumik paasisitsiniaasoqartassalluni.

Attaveqaat aqutugalugu FP7 (siunissamilu nunani tamalaani suliniutit allat) ullumikkumisut innunut aalajangersimasuinnarnut naatsorsuussaangitsut pillugit paasisimasaqalertoqarumaartoq neriuutigineqarpoq. Allatut oqaatigalugu attaveqaat aqutugalugu ilisimasalik katersuinnassaagut ilisimasallu taakku Kalaallit Nunaanni pigiinnarlutigit, innuillu ullumikkut ajorluartumik pinngitsorsinnaanngisatsinnik Kalaallit Nunaat qimakkaangamikku ilisimaminik nassartartunik pinngitsuissinnaallalluta.

Endelig er sigtet med netværket at gøre Grønland synligt udadtil, så vi dels får større del i de projekter, der allerede pågår i Grønland, dels kan gøre udenlandske projektkonsortier opmærksomme på fordelene ved at inddrage grønlandske partnere.

Som anført ovenfor har GTE forhåndsvurderet og identificeret en række organisationer, som vi mente kunne have interesse i netværket. Interesserede organisationer, der endnu ikke er blevet kontaktet, er mere end velkomne til at kontakte enten projekt- & kommunikationschef Anders La Cour Vahl, anders@greenland.com, eller projektkoordinator Jan Mørch Pedersen, jan@greenland.com.

Konferencer & seminarer

Inuit Health Summit af Gert Mulvad

I forbindelse med konferencen ICCH14 afholdt ICC sit første Inuit Health Summit. Der blev fokuseret på de udfordringer, der er i at skabe sundhed og velvære for Inuit i hele det arktiske område samt på beskrivelse af projekter, der er med til at fremme sundheden. Mental sundhed er en af de store udfordringer for alle landene, foruden at sikre forhold så livet vælges frem for selvmord, at børn tages godt imod fra fødslen og føler familiens mulighed og ansvarlighed til at skabe sundhed og velvære. Desuden er der stor ulighed i sundhedsydelse mellem sydlige dele af landene og de nordlige områder.

Af lovende grønlandske projekter var der stor interesse for at udbrede maj som sund måned i alle arktiske lande, også med indhold af traditionelle inuit aktiviteter.

MIPI dokumentationscenter om børn og unge fandt man ligeledes interesse for at opbygge i de øvrige lande, for at skabe den nødvendige viden til debat om forholdene for børn og unge i Arktisk.

Arctic Human Health Expert Group af Gert Mulvad

I Arktisk råd deltager alle de 8 arktiske lande samt en række organisationer for oprindelige folk, herunder ICC Sameråd. Der er nedsat flere arbejdsgrupper, bl.a. AMAP om miljø- og forureningsovervågning i Arktis og SDWG (Sustainable Development Working Group).

Kiisalu attaveqaatip siunertaraa Kalaallit Nunaata avammut ersersinneqarnissaa, taamaalilluta suliniutini Kalaallit Nunaanni ingerlanneqaarsuni annertunerusumik peqataasinnaaqqulluta, ilaatigullu nunani allani suliniutinik suleqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni suleqatissanik peqataatitsinik pitsaaqutinik paasitinneqarsinnaallutik.

Siuliani oqaatigineqartut suliniaqatigiiffiit arlallit attaveqaammut soqutiginnissinnaasutut ilimagisagut GTE-mit siumoortumik nalilerneqarput kikkunerilu paasineqarlutik. Suliniaqatigiiffiit suli attaveqarfigineqanngitsut suliniutinut attaveqatigiinnermullu pisortamut Anders La Cour Vahlmut, anders@greenland.com, imaluunniit suliniutinik ataqatigiissaarisumut Jan Mørch Pedersenimut, jan@greenland.com, saaffigninnissaminut tikilluaqusaapput.

Ataatsimeersuarnerit isumasioqatigiinnerillu

Inuit Health Summit, Gert Mulvadimit

Ataatsimeersuarnermut ICCH14-imut atatilugu ICC-p Inuit Health Summit siulleg ingerlappaa. Issittumi tamarmi inuit peqqissuunissaannik inuulluataarnermillu suliniuteqarnermi unammilligassat kiisalu suliniutinik peqqissutsimik siuarsaaqataasussanik allaaserinninnissaq aallunneqarput. Imminorniarnani inuunissap toqqarnissaannik, meeqqat inunngornerinit paarilluarneqarnissaannik ilaqutariillu peqqissutsimik inuulluataarnermillu pilersitsinissamat periarfissaannik akissusaasuseqarnerannillu qulakkeerinnissap sania-tigut sianissutsikkut peqqissuunissaq nunanut tamanut unammilligassat annertuut ilagaat. Aammattaaq nunat kujasinnerusut sumiiffiillu avannarpasinnerusut akornanni peqqissutsikkut sullissinerit annertuumik naligiinngillat.

Kalaallit suliniutaannit ilimanaateqarluartunit issittumi nunani tamani majip qaammataata peqqinnissamat tunngatinneqartutut ilisimaleriar-torneqartinnissaa annertuumik soqutigineqarpoq, amatumani inuit qangaaniit ingerlattagaat imarisaanut ilaatinneqassallutik.

Aammattaaq MIPI, meeqqat inuusuttullu pillugit uppersaatinik katersuiffiusoq Issittumi meeqqat inuusuttullu atugaat pillugit oqallinnissamat ilisimasassat pisariaqartut pilersinniarlugit nunani allani annertusaanissamat soqutiginnippoq.

Arctic Human Health Expert Group, Gert Mulvadimit

Issittumi siunnersuisoqatigiinni issittumi nunat tamarmik arfineq pingasuut kiisalu nunat inoqqav-
vinut suliniaqatigiiffiit arlallit, tassunga ilanngullugu ICC-p Samit pillugit siunnersuisoqatigiiffia peqataapput. Suleqatigiissitaliat arlallit pilersinneqarput, ilaatigut Issittumi avatangiisunik mingutsitsinermillu nakkutillinerit atatilugu AMAP aammalu SDWG (Sustainable Development Working Group).

I nuværende formandsperiode vil bl.a. sundhed i Arktisk blive prioriteret højt, og derfor blev arbejdsgruppen Arctic Human Health Expert Group nedsat under SDWG, og denne arbejdsgruppe afholdt også møde i Yellowknife. Temaerne til mødet var Mental Sundhed, ernæring, fødevarer sikkerhed samt kvalitet i sundhedsydelse.

Den Canadiske Sundhedsminister åbnede mødet og deltog desuden i en del af Den Arktiske sundhedskonference. Hun viste stor interesse for sundhedsvæsenet i Grønland til sammenligning med sundhedsydelse i det nordlige Canada. På et ekspertgruppemøde blev der lagt op til debat omkring de relativt mange penge, der bruges til sundhedsydelse i det nordlige Canada. Det blev diskuteret om pengene bruges på den rette måde, foruden blev sundhedsplaner og prioriteringer yderligere diskuteret.

Fra Norge blev der peget på den enorme forskel/ulighed, der er i sundhedsydelse i det arktiske område. Fra Sverige blev det påpeget, at det er vigtigt at se på køns- og aldersforskelle, når sygdom og sundhedsydelse vurderes. Fra Grønland har vi påtaget os at tilrettelægge et møde om Selvmordsforebyggelse i Arktisk. Indbydelse til mødet er givet til de arktiske lande. Dette møde afholdes i november i Nuuk.

ICCH14 af Gert Mulvad

I dagene 11.-16. juli blev den 14. International Congress on Circumpolar Health (ICCH) afholdt i Yellowknife, Canada. Konferencens fokus var Sundhed og velvære hos det nordiske folk.

Der var 25 deltagere fra Grønland og Danmark, som præsenterede mere end 30 indlæg om sundhedsemner i Grønland. Disse emner blev diskuteret og sammenlignet med de andre arktiske landes sundhedsprojekter.

De syv Ph.d. studerende, der arbejder med grønlandske emner, præsenterede deres projekter; herunder om tuberkulose, smitsom leverbetændelse, mellemørebetændelse, kræft i næse og hals, ernæring, følger af diabetes og fedme, spillevaner i Grønland samt sammenligning af sygeplejerskeuddannelserne i Grønland og i Nunavut. Disse indlæg blev livligt diskuteret.

Læs mere på <http://www.icch2009.com>.

Piffissami siulittaasuuffiusumi matumani ilaati-gut Issittumi peqqissuseq pingaarnerutillugu sal-liutinneqassaaq, taamaattumillu SDWG-p ataani suleqatigiissitaliaq Arctic Human Health Expert Group pilersinneqarpoq, suleqatigiissitaliaq taanna Yellowknifemi ataatsimiippoq. Ataatsimiinnermi sammineqartut tassaapput sianisutsikkut peqqissuuneq, nerisaqarneq, inuussutissat isumannaatsuunissaat kiisalu peqqinnissakkut sullissinert pitsaassusiat.

Canadami peqqissutsimut naalakkersuisoq ataatsimiinnermik ammaasuvoq, taanna aamma Issittumi peqqissuseq pillugu ataatsimeersuarnerup ilaani peqataalluni. Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfiup Canadap avannaani peqqinnissakkut sullissinermut sanilliunneqarneranut taanna annertuumik soqutiginnippoq. Immikkut ittumik ilisimasallit ataatsimiinneranni Canadap avannaani peqqinnissakkut sullissinernut aningaasat annertungaatsiartut pillugit oqallittoqarpoq. Aningaasat eqqortumik atorneqartarnerut oqalligineqarpoq, tamatumalu saniatigut peqqissutsimut tunngasuni pilersaarutit pingaarnerisuiulluni tullerriaakkat oqalligineqarqillutik.

Issittumi peqqinnissakkut sullississutit anner-toorujussuarmik assigiinnginnerat/naligiinnginnerat Norgimit tikkuarneqarpoq. Nappaatit peqqinnissakkullu sullississutit nalilerneqaraangata suiaasutsit inuilla ukiuisa assigiinnginnerisa isiginiarnissaat pingaaruteqartoq Sverigimit oqaatigineqarpoq. Issittumi imminortarnermik pinaveersaar-titsineq pillugu ataatsimiinnissamut aqqissuus-sinissaq nunatsinnit suliasarilerparput. Ataatsimiinnermut aggeqqusissut issittumi nunanut tunniunneqarpoq. Ataatsimiinneq tamanna Nuummi novemberimi ingerlanneqassaaq.

ICCH14, Gert Mulvadimit

Ulluni 11.-16. julimi International Congress on Circumpolar Health (ICCH) 14-issaat Canadami Yellowknifemi ingerlanneqarpoq. Ataatsimeersuarnermi nunani avannarlerni inuit peqqissusiat inuulluataassusiallu qitiutillugit aallunneqarput.

Kalaallit Nunaannit Danmarkimiillu peqataasut 25-iupput, taakku sammisat Kalaallit Nunaanni peqqinnissamut tunngassutillit pillugit saqqummiussat 30-t sinnerlugit amerlassusillit saqqummiullugit. Sammisat taakku oqalligineqarput aammalu nunani issittuni allani peqqinnissakkut suliniutinut sanilliunneqarlutik.

Ph.d.-tut ilinniagaqartut arfineq-marluusut Kalaallit Nunaannut tunngassutilinnik sammisaqartut suliniutininnik ilisaritsippit; tassunga ilanngullugit puallut tuberkulose, tingullut tuni-luuttoq, siullut, qinggakkut toqusaakkullu kræfti, nerisaqarneq, sukkornerup pualavallaarnerullu kingunerisartagai, Kalaallit Nunaanni aningaasa-noortarneq pillugit saqqummiussippit aammalu Kalaallit Nunaanni Nunavumilu peqqissaasutut ilinniartitaanerit sanilliunneqarlutik. Saqqummiussat taakku egeersimaartumik oqalligineqarput.

Tamatumunnga tunngasut uani atuarneqar-sinnaapput <http://www.icch2009.com>.

Changes of the Greenland Cryosphere

I dagene 25.-27. august 2009 afholdes workshoppen "Changes of the Greenland Cryosphere" i Nuuk, Greenland. Workshoppen er del af serien "Climate Change Technologies". Læs mere om arrangementet på www.space.dtu.dk/nuuk2009.

Nyt om Navne

Birgit Niclasen forsvarede sin Ph.d. afhandling "Folkesundhed i børnehøjde - indikatorer for børns sundhed og velbefindende i Grønland" i juni 2009 og er hermed blevet doktor i folkesundhedsvidenskab. I sin afhandling har hun analyseret grønlandske børns sundhedstilstand samt udviklet indikatorer til måling af børns sundhed. Disse indikatorer kan sikre en mere effektiv indsats for at forbedre børns sundhed.

Ved den arktiske sundhedskonference ICCH14 i Yellowknife fik Distriktslæge Gert Mulvad fik overrakt den prestigefyldte Hildes Award. Det sker på baggrund af Gert Mulvads arbejde indenfor sundhedsforskning i Grønland. Hildes Prisen gives til personer, der har udmærket sig indenfor arktisk medicin og sundhed.

Ved samme sundhedskonference modtog Ph.d.-studerende Christina Viskum Lytken Larsen fra Institut for Sundhedsforskning en pris fra Jens Peder Hart Hansen Memorial Fund. Prisen blev givet på baggrund af Christians arbejde med ludomani i Grønland, hvor formålet med arbejdet er at udvikle forebyggende sundhedsprogrammer og behandlingsmuligheder for ludomaner i Grønland.

Fonde

Forsknings- og Udviklingsprojekter indenfor Vedvarende Energi

For at støtte udvikling indenfor vedvarende energi kan der søges midler til forsknings- og udviklingsprojekter. Hensigten er at have et 4-årigt program i årene 2006-2009 til at løfte denne opgave.

Changes of the Greenland Cryosphere

Ulluni 25.-27. august 2009-mi Nuummi, Greenland, "Changes of the Greenland Cryosphere" pillugu workshopperitoqassaaq. "Climate Change Technologies"-imi tulleriaat workshoppi ilagaat. Aaqjissuussinermut tunngasut allat uani atuarneqarsinnaapput www.space.dtu.dk/nuuk2009.

Atit pillugit nutaarsiassat

Birgit Niclasenip Ph.d.-tut soraarummeerutini "Meeqqat peqqissuunissaat – Kalaallit Nunaanni meeqqat peqqissuunerannut qanoq innerannullu takussutissat" 2009-mi junimi saqqummiuppaa, taamaallunilu innuttaasut peqqissuunissaat pillugu ilisimatusarnermi doktorinngorluni. Soraarummeerummini kalaallit meeqqat peqqissusiat misissoqjissarpaa kiisalu meeqqat peqqissuusaannut takussutissanik ineriartortitsilluni. Takussutissat taakku meeqqat peqqissusaat pitsannogorsarniarlugu suliniutit sunniuteqarluarnissaannut qulakkeerutaasinnaapput.

Issittumi peqqissuseq pillugu ataatsimeersuarnermi ICCH14-imi Yellowknifemi ingerlanneqartumi nunap immikkoortuani nakorsaq Gert Mulvad ataqqinaammik Hildes Awardimik nersorneqarpoq. Tamatumunnga tunngavigneqarpoq Kalaallit Nunaanni peqqissutsimik ilisimatusarnerup iluani Gert Mulvadip suliaqarnera. Nersornaat Hildes inunntu issittumi nakorsaatiniq peqqissutisimillu ilisimasaqarluartunut tunniunneqartarpoq.

Peqqissuseq pillugu ataatsimeersuarnermi tassani Ph.d.-inngorniaq Christina Viskum Lytken, Peqqissutsimik ilisimatusarnermut Institutimeersoq Jens Peder Hart Hansen Memorial Fundimit nersorniarneqarpoq. Christinap Kalaallit Nunaanni aningaasanoorutiniq atornerluinermik suliaqarnera tunngavigalugu nersornaasiisoqarpoq, tamatumani Kalaallit Nunaanni aningaasanoorutiniq atornerluisuiniq pinaveersaartitsiniarluni suliniutiniq ineriartortitsinissaq katsorsartinnissamullu periarfissanik ineriartortitsinissap suliniutigineqarinnissaa siunertarineqarsimalluni.

Aningaasaateqarfiit

Nukissiuutit ataavartut iluanni ilisimatusarnermik ineriartortitsinermillu suliniutit

Nukissiuutit ataavartut iluini ineriartortitsinermik ikorfartuiniaraanni ilisimatusarnermi ineriartortitsinermilu suliniutinut aningaasanik qinnuteqartoqarsinnaavoq. Suliap tamatuma ingerlanneqarnissaanut ukiuni 2006-2009-mi ukiunut sisamanut pilersaarusiornissaq siunertarineqarpoq.

"Forsknings- og udviklingsprojekter skal medvirke til at skabe viden og muligheder indenfor energiforsyning med vedvarende energi, herunder give mulighed for erhvervsudviklingsmæssige tiltag på energiområdet. Dette kan bl.a. skabe fundamentet for udviklingsprojekter i virksomheder i samarbejde med vidensinstitutioner i såvel Grønland som i udlandet. Her tænkes der på at indgå i projekter om vedvarende energi, eksempelvis vedrørende brint, geotermi, vind, sol samt andre relevante områder."

Aktører er virksomheder, iværksættere, forskningsinstitutioner samt myndigheder i samspil med disse, m.fl. indenfor energisektoren og øvrige relaterede erhvervsområder.

Det primære formål med puljen er at styrke vidensgrundlaget indenfor vedvarende energi i Grønland. Der kan ydes støtte til følgende aktiviteter:

- *Forsknings- og udviklingsprojekter* indenfor vedvarende energi.
- *Miljøforbedrende energiforsyning*, dvs. aktiviteter, som har til formål at udvikle viden omkring energiforsyning og være med til at fremme erhvervsudviklingsmuligheder på området.

Ved ansøgning om puljemidler skal ansøgningen indeholde en projektbeskrivelse med oplysninger om formål med projektet, samarbejdsparterne, ansvarsforhold, forventede resultatet, økonomi samt tidsplan.

Et tilskud fra puljen forudsætter medfinansiering fra anden side end Grønlands Selvstyre, Greenland Venture eller Grønlands Turist- og Erhvervsråd, som min. andrager 50 % af projektets omkostninger. Tilskuddet fra Grønlands Selvstyre ydes ikke til drifts-omkostninger, som ikke har direkte relation til udviklingsprojekter.

Læs mere om betingelser for udløsning af midler fra puljen og find ansøgningsmateriale inkl. ansøgningssekema, afrapporteringsskema og projektdataark på www.nanoq.gl.

"Ilisimatusarnermi ineriartortitsinermilu suliniutit nukissiuutiniq ataavartunik pilersuinerup iluani ilisimasaqalernermut periarfissaqalernermullu peqataaqataassapput, tassunga ilanngullugu nukissiuuteqarnermut tunngasuni inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermi suliniuteqarnissamut periarfissiissallutik. Tamanna ilaatigut Kalaallit Nunaanni nunanilu allani ilisimasaqarfiit suleqatigalugit suliffeqarfinni ineriartortitsilluni suliniutinut tunngavissiisinnaavoq. Matumani eqqarsaatigineqarpoq nukissiuutit ataavartut, assersuutigalugu brinti, kissaq nunap iluaneersoq, anori seqinerlu pillugit suliniutinut kiisalu suliassaqarfiit attuumassuteqartut allat pillugit suliniutinut ilaanissaq."

Ingerlatsisut tassaapput suliffeqarfiit, aallarnisaasartut, ilisimatusarnermik ingerlatsiviit kiisalu nukissiornerup iluani oqartussaasut aammalu inuussutissarsiornermik ingerlatsisut attuumassuteqartut allat siuliani pineqartunik suleqateqarnikkut.

Aningaasat atugassiisutigineqartut pingaarnertut siunertaraat Kalaallit Nunaanni nukissiuutit ataavartut iluini ilisimasatigut tunngaviit nukittorsarneqarnissaat. Ingerlatanut makkununga tapiissuteqartoqarsinnaavoq:

- Nukissiuutit ataavartut iluini *Ilisimatusarnermi ineriartortitsinermilu suliniutit*.

- *Avatangiisinut pitsanngorsaataasumik nukimik pilersuineq*, tassa imaappoq ingerlatat nukimik pilersuineq pillugu ilisimasanik ineriartortitsinissamik siunertaqartut aammalu suliassaqarfimmi inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissamut periarfissanik siuarsaaqataasussat.

Aningaasanik atugassiisutinik qinnuteqarnermi qinnuteqaammut ilanngunneqassapput suliniutimmut nassuiaat suliniutimmut siunertanik nassuiaatitalerlugu, suleqatigisat, akisussaannermi pissutsit, angusarisassatut naatsorsuutigineqartut, aningaasaqarneq piffissarlu atorineqartussatut pilersaarutigineqartoq pillugit paasissutissanik ilalerlugit.

Atugassiisutinik tapiiffigineqassagaanni Namminersorlutik Oqartussat, Greenland Venturep imaluunniit Kalaallit Nunaanni Takornariartitsinermut Inuussutissarsiornermullu Siunnersuisoqatigiit saniatigut allanit aningaasalersueqataasogarnissaa tunngavissaatinneqarpoq, aningaasalersueqataassutit suliniutimmut aningaasartuutit annikinnerpaamik 50 %-erissavaat. Namminersorlutik Oqartussanit tapiissutit ingerlatsinermut aningaasartuutinut ineriartortitsinermi suliniutinut toqqaannartumik attuumassuteqanngitsunut tunniinneqarneq [ajorput](#).

Atugassiisutinik aningaasanik pissarsinissamut piimasaqaatit pillugit paasissutissat, qinnuteqarnissamut atortussat qinnuteqarnissamullu immersugassiaq, suliniutit pillugit paasissutissanut immersugassiaq nalunaarusiortarnermilu immersugassiaq uani nassaarineqarsinnaapput www.nanoq.gl.

Ansøgning kan ske løbende fra 2006 til og med 2009. Ansøgningsmateriale kan rekvireres hos og returneres med bilag til:

Klima- og Energikontoret
Departement for Boliger, Infrastruktur & Trafik
Postboks 909
3900 Nuuk
E-mail: ata@gh.gl

I 2008 blev der med Finanslovkonto 75.01.17 givet støtte til et projekt om Demokratisk Bæredygtighed, der handler om at udbrede kendskabet til vedvarende energi samt at skabe fokus på aktiv borgerinddragelse. Derudover er der givet støtte til udgivelsen af en CD om brint, installering af brændselscelle med brint, måleprogram for vedvarende energi samt et arktisk drivhus.

Læs mere om Finanslovkonto 75.01.17 til støtte for forskning og udvikling af vedvarende energi på:

http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departement/Departement_for_finanser/Finanslov/~media/140BD162BCED45E8BEF80B2DD8AD3EEF.ashx

Puljen til forskningsfremme

Styrelsen for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke indkalder hermed ansøgninger til støtte for igangsætning af forskningsprojekter. Projekter, der sigter på samfinansiering med andre fonde, prioriteres. Der kan ydes støtte til kortvarige lønudgifter og til materiale- og rejseudgifter.

Ansøgerne bedes redegøre for den faglige baggrund for projektet, tilknytning til forskningsinstitutioner og formålet med projektet. Metodeovervejelser og budget for projektet skal medfølge. Ved bedømmelse af ansøgningerne lægges der vægt på forankring i Grønland.

Projektforslag indenfor Naalakkersuisuts indsatsområder (miljø-, natur- og ressourceområdet, kultur, samfunds- og erhvervsudvikling i Grønland) vil blive givet første prioritet. Forslag indenfor andre områder kan også støttes.

Der nedsættes et udvalg til bedømmelse af ansøgningerne. Den samlede puljestørrelse ved denne uddeling er ca. 700.000 kr.

Qinnuteqarnek 2006-imit 2009-p tungaanut ingerlaavartumik pisinnaavoq. Qinnuteqarnermi atorutussat noqqaassutigineqarsinnaapput tassungalu utertinneqassallutik ilanngussassat ilanngulugit:

Silap pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu allaffik, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannerimullu Naalakkersuisoqarfik
Postboks 909
3900 Nuuk
E-mail: ata@gh.gl

Aningaasanut inatsimmi konto 75.01.17-ikkut suliniummut Demokratisk Bæredygtighed-imit 2008-mi tapiissuteqartoqarpoq, taanna tassaavoq nukissiuutunik ataavartunik ilisimasaqarnerup siuartinneqarnissaanik kiisalu innuttaasunik eqeersimaartumik peqataatitsiniaanerup aallunneqarnissaanik suliniut. Tamatuma saniatigut brinti pillugu, kiassaatinik brintimik ikummatilinnik ikkussuinerimut, nukissiuutunik ataavartunik uuttuinerimut pilersaarut kiisalu issittumi illu naatitsivik pillugu CD-p saqqummersinneqarnissaanut tapiissuteqartoqarpoq.

Nukissiuutunik ataavartunik ilisimatusarnerimut ineriartortitsinerimullu tapiissutinut aningaasanut inatsimmi konto 75.01.17 pillugu atuagassat annertunerusut uani takuneqarsinnaapput:

http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departement/Departement_for_finanser/Finanslov/~media/140BD162BCED45E8BEF80B2DD8AD3EEF.ashx

Ilisimatusarnermik siuarsaanagermut atugassiissutit

Kultureqarnerimut, Ilinniartitaanerimut, Ilisimatusarnerimut Ilageeqarnerimullu Naalakkersuisoqarfik ilisimatusarnermi suliniutunik aallartitsinissamut tapiissutinik matumuuna qinnuteqaqqusivoq. Suliniutit aningaasaateqarfiit allat peqatigalugit ataatsimut aningaasalersuinissamik siunertallit salliutinneqassapput. Piffissami sivikinnerusumi aningaasarsianut aningaasartuutitut aammalu atorutussanut angalanerimullu aningaasartuutitut tapiissuteqartoqarsinnaavoq.

Suliniimmi sulianut tunngavigineqartoq, ilisimatusarnermik ingerlatsivinnut attuumassuteqarnek suliniutillu siunertarisai pillugit qinnuteqartut nassuiaateqaqquneqarput. Periusissatut isumaliutigineqartut suliniimmi missingersuutit ilanngunneqassapput. Qinnuteqaatinik nalilersuinerimi Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarluarnissaq pingaartinneqassaaq.

Naalakkersuisut suliniuteqarfiisa (avatangiisinut, pinngortitamut nukissanullu, kulturimut aammalu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnik inuussutissarsiutinillu ineriartortitsinerimut tunngasut) iluini suliniutitut siunnersuutit pingaarnertullugit salliutinneqassapput. Suliassaqarfiit allat iluini siunnersuutit aamma tapiiffigineqarsinnaapput.

Qinnuteqaatit nalilersorneqarnissaannut ataatsimiititaliortoqassaaq. Atugassiissutissat tamarimusut agguassinerimi matumani 700.000 kr.-it missaanniipput.

Ansøgningskemaet kan downloades her: [http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departement/Departement for kultur/Forskning/Pulje.aspx](http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departement/Departement%20for%20kultur/Forskning/Pulje.aspx) eller rekvireres hos Forskningskoordinator Najåraq Paniula, tlf. +299 34 57 50, e-mail: napa@gh.gl.

Ansøgning med bilag skal fremsendes i 6 eksemplarer. Ansøgningen godkendes ikke, hvis den er sendt som e-mail eller fax. Ansøgningerne skal være KIIIA i hænde senest 1. oktober.

Ansøgningen mærket 'ANSØGNING' skal sendes til:

Att.: Forskningsenheden,
Styrelsen for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke,
Postboks 2221,
3900 Nuuk

Pulje for sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter

Grønlands Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd indkalder hermed ansøgninger til støtte for sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter.

Grønlands Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd blev oprettet i 1997 af Grønlands Hjemmestyre indenfor Landsstyremrådet Sundhed, Miljø og Forskning og ligger i dag under Departementet for Sundhed. Rådet skal styrke Grønlands sundhedsforskning og bidrage til den offentlige debat om forskning. Rådet disponerer over en forskningspulje til støtte for sundhedsprojekter med relation til Grønland, hvortil der hermed indkaldes ansøgninger. Støtte gives gerne til projektudvikling i samfinansiering med andre sponsorer, og der lægges vægt på forankring i Grønland. Til uddeling rådes over 300.000 kr., der fordeles ved rådets møde i marts og oktober hvert år.

Projekter indenfor følgende indsatsområder prioriteres:

- Samfundsudviklingens betydning for sygdomsmønstret,
- Social og geografisk ulighed i sundhed, herunder sundhedsforhold i bygderne,
- Sundhedstjenesteforskning og forebyggelsesforskning.

Der kan også søges støtte til andre projekter.

Qinnuteqarnermi immersugassiaq uani saqqummersinneqarsinnaavoq:

[http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departement/Departement for kultur/Forskning/Pulje.aspx](http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departement/Departement%20for%20kultur/Forskning/Pulje.aspx) imaluunniit ilisimatusarnermik ataqatigiissarisumit Najåraq Paniulamit, tlf. +299 34 57 50, e-mail: napa@gh.gl, pissarsiarineqarsinnaalluni.

Qinnuteqaat ilanngussartalik arfinilinnngorlugu nassiunneqassaaq. Qinnuteqaat e-mailikkut faxikulluunniit nassiunneqaruni akuerineqassanngilaq. Qinnuteqaatit KIIIA-mit tiguneqareersimassaput kingusinnerpaamik 1. oktober.

Qinnuteqaat 'QINNUTEQAAT'-mik nalunaaqutserlugu uunga nassiunneqassaaq:

Ilisimatusarnermut immikkoortortaq,
Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut,
Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Aqutsisoqarfik,
Postboks 2221,
3900 Nuuk

Peqqinnissamik ilisimatusarnermi suliniutinut atugassanngortitat

Peqqinnissamik ilisimatusarnermi suliniutinut tapiissutinik Grønlands Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd matumuuna qinnuteqaqqusivoq.

Grønlands Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd Peqqissutsimut, Avatangisimut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfiup iluani Namminersornerullutik Oqartussanit 1997-imi pilersinnerqarpoq ullumikkullu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmi inissisimalluni. Siunnersuisoqatigiit Kalaallit Nunaanni peqqissutsikkut ilisimatusarnermik nukittorsaassapput aammalu ilisimatusarneq pillugu pisortatigoortumik oqallinnermut ilanngussisassallutik. Peqqinnissamik ilisimatusarnermi suliniutinut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartunut tapiissutinut ilisimatusarnermi atugassiissutinik siunnersuisoqatigiit ingerlatsisupput, matumuunala tassunga qinnuteqartoqaqqusilluni. Suliniutinik ineriartortitsineranut aningaasaateqarfiit sponsorit allat peqatigalugit ataatsimut aningaasalersorneqartunut tapiissuteqartoqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaannullu attumassuteqarluarnissaq pingaartinneqarpoq. Agguassassat 300.000 kr.-it sinnerpaat, taakku siunnersuisoqatigiit ukiut tamaasa martsimi oktoberimilu ataatsimiinneranni agguarneqartarlutik.

Suliniuteqarfiit makku iluini suliniutit salliutinneqassapput:

- Inuiaqatigiit ineriartornerisa nappaatit suussusaannut sunniuteqarnera,
- Peqqissutsimut atatillugu inuuniarnikkut pissutsit nunagisanilu assigiinngitsuni assigiinngissuteqarnerat, tassunga ilanngullugu nunaqarfinni peqqinnissakkut pissutsit,
- Peqqinnissakkut sullississutinik ilisimatusarneq pinaveersaartitsinermillu ilisimatusarneq.

Aamma suliniutinut allanut tapiissutinik qinnuteqartoqarsinnaavoq.

Til ansøgningen udfyldes et skema, som kan rekvireres ved henvendelse til Departementet for Sundhed via Karna Jokumsen, tlf: (+299) 34 66 28, email: kajo@gh.gl.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til: Gert Mulvad, email gm@gh.gl, eller til Karna Jokumsen, Departementet for Familie og Sundhed, tlf: (+299) 34 66 28, email: kajo@gh.gl.

Ansøgningerne skal være Departementet i hænde senest 1. oktober. Ansøgninger mærket "Sundhedspuljen" sendes i 9 eksemplarer til:

Departementet for Sundhed,
Postboks 260,
3900 Nuuk

Links til institutioner og råd

Grønlands Selvstyre

Grønlands Selvstyre www.nanoq.gl
Inatsisartut www.inatsisartut.gl

Grønlandske institutioner

Asiaq – Grønlands forundersøgelser www.asiaq.gl
Bygge- og Anlægsskolen www.sanilin.gl
Grønlands National Museum & Arkiv
www.natmus.gl
Grønlands Naturinstitut www.natur.gl
Grønlands Universitet www.ilisimatusarfik.gl
Ilimmarfik www.ilimmarfik.gl

Forskningsrelevante links

Kommissionen for Videnskabelige undersøgelser i Grønland www.kvug.dk
Statens Institut for Folkesundhed www.si-folkesundhed.dk

Qinnuteqarnermi immersugassiaq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmi Karna Jokumsenimut, tlf. tlf: (+299) 34 66 28, email: kajo@gh.gl, saaffiginnikkut pissarsiarineqarsinnaavoq.

Paasissutissat sukumiinerusut ukununga saaffiginnikkut pissarsiarineqarsinnaapput: Gert Mulvad, email gm@gh.gl, imaluunniit Karna Jokumsen, Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfik, tlf: (+299) 34 66 28, email: kajo@gh.gl.

Qinnuteqaatit Naalakkersuisoqarfimmit tiguneqareersimassapput kingusinnerpaamik 1. oktober. Qinnuteqaat "Sundhedspuljen"-imik nalunaaqut-serlugu qulingiluanngorlugu uunga nassiunneqassaaq:

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik,
Postboks 260,
3900 Nuuk

Suliffeqarfinnut siunnersuisoqatigiinnullu linksit

Namminersorlutik Oqartussat

Namminersorlutik Oqartussat www.nanoq.gl
Inatsisartut www.inatsisartut.gl

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit

Asiaq – Grønlands forundersøgelser www.asiaq.gl
Sanaartornermik Ilinniarfik www.sanilin.gl
Kalaallit Nunaata Katersugaasivia Toqqorsivialu www.natmus.gl
Pinngortitaleriffik www.natur.gl
Ilisimatusarfik www.ilisimatusarfik.gl
Ilimmarfik www.ilimmarfik.gl

Linksit ilisimatusarnermut attuumassutilit

Kommissionen for Videnskabelige undersøgelser i Grønland www.kvug.dk
Statens Institut for Folkesundhed www.si-folkesundhed.dk